

GORIŠKA STRAŽA

Objava v Gorici vsako sredo opoldne do preklica, Velja za celo leto 12 L, mesečno 1 L, za ino-
civno 16 Lr. Na naročila brez dopolnjenih naročilnic se ne bomo ozirali. Posamezne številke
stanejo v izprijedaji 20 stotink. Uredništvo: ulica Vetturini 9; uprava: ulica Vetturini 9.

Rokopisi se ne vračajo. Nefrankirana pisma se ne sprejemajo. Oglasi, katere je treba vnaprej plačati
se računajo po dogovoru. — Izdaja konsorcij „Goriške Straže“. Odgovorni urednik: Franc Novak
Tiska: „Narodna Tiskarna“ v Gorici, ulica Vetturini številka 9.

NAVZGOR!

Človeška družba je v dolgotrajnem več tisočletnem razvoju napredovala tako, da si moderni človek ne more niti predstavljati političnih, gospodarskih, kulturnih razmer preteklih stoletij. Za nas je nepojmljivo suženjsko razmerje, razmere srednjeveškega tlačana. Mi sicer znamo, da je bilo res tako, da so bili v starem veku sužnji, da so bili eni navadna privatna last gospodarja, da je gospodar s sužnjem postopal in smel postopati s takratnem pravu in zakonu, kakor z živaljo, ga prodati, ubiti i. t. d. Ali da bi se navedeni človek mogel vživeti v vlogo staroveškega sužnja in tudi v vlogo srednjeveškega tlačana. To je za modernega človeka nemogoče.

Človek ne more prenašati več ne političnih, ne kulturnih, ne gospodarskih privilegijev, ki bi ločili človeka od človeka, marveč njemu je ideal največja enakost v politiki, kulturi in gospodarstvu. Ideja enakosti je sila, ki gonit človeštvo v večjem navzgor in stoletje za stoletjem padajo zidovi, ki se vsakokratnim mogotcem, onim, ki še posedujejo politične, kulturne in gospodarske pravice, zdi, nepremagljivi.

Vsakokratna reakcija, borba mogotcev in posestnikov, proti masi, ki stremi in hoče na goro, se trudi prepričati borečo se maso — nemogoče je; usojeno je masi, da ostane masa, brezpravna, da ostane orodje izkoriščevanja mogotcev.

Ta »nemogoče je«, klic mogotcev skozi celo zgodovino nasproti masi in onim, ki verujejo, da je mogoče, da izginejo vse nepravilne razlike v človeški družbi, da se razbijejo in poderejo vsi zidovi, da se izravnajo vsi prepadi, ki ločijo človeka od človeka, ki ena stran borbe, ki se vrši v zgodovini.

Temu »nemogoče je« — stoji nasproti resnični, zgodovinski »mogoče je«.

Sužnji in oni, ki niso mogli prenašati suženjstva, so verovali, da je mogoče, da izginejo iz človeške družbe sužnji — prepričanje, velika, živa vera mas — vstrajna borba in delo verujoče mase in zagovornikov te mase, so razbili ta zid, ki je bil v srčnatosti takratni družbi.

Današnja »buržoazija« in njeni voditelji so verovali, da je mogoče zadati smrtni udarec srednjeveškemu gospodarskemu in političnemu fevdalizmu; fevdalizem in njegovi učitelji so bili strti.

Našim poslancem na pot.

Naši poslanci so odšli v Rim in mi jim voščimo — dasi malo pozno — srečno pot in obilen uspeh. Povdariti smo že, da bodo imeli naši zastopniki težko stališče v ti zbornici, zakaj — samo štirje so, oziroma pet jih je, Italijanov pa je nad

Danes je proletarijat formalno svoboden državljan, politično ima iste pravice, kakor kapitalist, ednak je pred zakonom.

Opdrt mu je parlament — ima volilno pravico i. t. d. a eno mu je v današnjem kapitalističnem sistemu »še nemogoče« — kapitalisti so sklenili in vložili svoj veto: Ediny mi znamo in smemo posedovati in upravljati tovarno, banko, gospodarstvo. Ti proletarijat, lahko imaš vse pravice — samo ne dotakni se naših tovarn, naše industrije, našega kapitala, našega zlata.

»Nemogoče je« da postaneš ti v gospodarstvu nam ednak, ker se na gospodarstvo ne razumeš, ker si ustvarjen samo za to, da polniš nam žep.

Ali iz Rusije in vseh držav, tudi zapadnih, doni temu »nemogoče je«, reakcionarnemu klicu današnjih mogotcev — kapitalistov — velik »Credo« — »mogoče je« — klic svetovnega proletarijata!

In spet se lomi zid, razbija ga in podira verujoča masa svetovnega proletarijata in prepričana masa razumnih tako zvanih duševnih delavcev.

Ta zid — gospodarsko — vsled tega tudi politično, kulturno — izkoriščevanje človeka po človeku moramo razbiti.

Mogoče ni bila vera mas, trpečih, ponižanih, onečaščenih še nikdar tako velika, da se mora streti nemoralni gospodarski, politični in kulturni red, kakor je vera današnjega proletarijata in vsega poštenega človeštva, da se mora streti današnji kapitalistični red.

Proletarijat in tudi velika večina takozvane inteligence je bila v svetovni vojski orodje kapitalističnih držav, ljudstva kapitalističnih vojujočih se držav je bilo ponižano po kapitalistih do navadnega blaga, ki je moralo biti prodano po najvišji ceni za največji profit.

To človeško blago pa ni čutilo še nikdar v sebi tako živo človeškega dostojanstva, kakor čuti danes, raditega neumljena socialna borba, radi tega nepremagljiva vera v vstajenje in življenje proletarijata.

Kdo je dolžan in kdo lahko deluje, da zavlada v človeški družbi moralni gospodarski, politični, kulturni red? (Dalje.)

Toda eno je. Ta ali oni je mislil, da živi tu na severni meji Italije tuje barbarško ljudstvo, neznatno, a divje, proti kateremu se morajo boriti italijanski prebivalci v nevarnosti za svoje življenje. Danes bodo naši poslanci lahko povedali, da živi tu nad pol milijona Jugoslovenov, kulturnih in politično zrelih, ki so se v obilem številu vdeležili volitev in pošiljajo zastopnike v zbornico. Izvedeli dobo po nastih poslancih, da smo v teku dveh let do zadnjega časa silno mnogo pretrneli, moralno in telesno, in da v okvirju ene države zahtevamo tudi enake pravice z italijanskimi državljani, v prvi vrsti varnost življenja in imetja.

Naši zastopniki bodo povedali, da potrebujemo pomoči za obnovo, da hočemo šolstva in zasužuranja našega narodnega značaja in svoje avtonomije, da se moremo razvijati in procvitati, ker bomo sicer v nadlego sebi in državi sami.

Ze so bili tu pa tam naši ljudje v Rimu in so se poganjali za naše pravice. Toda našli so gluha ušesa. Popolnoma

verjetno. Visoki gospodje so se vprašali: Kdo pa vas je poslal? Ljudstvo? Kje je tisto ljudstvo? Katero ljudstvo? In kaj so nato odgovorili naši ljudje?

Danes imajo naši zastopniki v rokah pooblastilo od tisočev in tisočev svojih volilcev, takorekoč pooblastilo cele goriške dežele, za katero morajo govoriti v zbornici in povsodi, kjer je treba.

To so dejstva, ki dajejo velikansko vrednost pojodu naših poslancev v Rim in ne smemo biti črnogledi, ko govorimo o uspehih. Uspeh je že v tem, da so naši poslanci prestopili prag zbornice. In rad bi videl državo, ki je tako nesramna, da bi se upala pred očmi celega sveta potepati v prah obljube, ki jih je dala in ki bi celo kraljevo besedo in obljubo poltodila v blato.

S pogumom gledamo v bodočnost in z zaupanjem v naše zastopnike, ki bodo storili vse, kar bo mogoče storiti in tako postali vredni zaupanja, ki ga jim je dalo narodno delavno ljudstvo naše Goriške. Bog daj srečo!

O našem neuspehu v Trstu

Naši bratje v Trstu so zbrali pri preteklih volitvah premalo glasov (2930), da bi mogli poslati vsaj enega zastopnika v Rim. Ta neuspeh bi znal našim Goričanom nekoliko pokvariti veselje, ki polni srce vsakemu zavednemu goriškemu Slovincu vsled sijajne zmage, ki smo jo izvojevali na goriških voliščih. To je povsem razumljivo, saj smo bili vedno vsi Primorci ponosni na volivno uspehe naših tržaških bratov pod živno Avstrijo ter smo si volilno zavednost slovenskih tržačanov po pravici jemali za zgled. Zato mora ta neuspeh naše stranke v tržaškem volilnem okrožju boleti vsakega izmed nas. Je-li pa ta neuspeh nepopravljiv? To je drugo vprašanje, o katerem je treba spregovoriti par besed in o katerem je treba priti na jasno.

Laški listi iz Trsta hobnajo v svet, da hočejo Slovenci opravičiti ta svoj »poraz« z nasilji, ki so jih fašisti zakrivali nad našimi volilci na dan volitev. Toda to je le prazna tolažba samega sebe — umujejo naši nasprotniki — dočim je treba iskati prave vzroke drugje. Slovani ne bi bili smeli zanesti borbe v takšno trdnjavo italijanstva, kakor je Trst, kjer jih je le neznatno število, tako da bi bili bolj pametno storili, ko bi se bili držali proč od volilne borbe. Glavna misel v laškem modrovanju je torej ta, da v Trstu sploh ni zadosti Slovencev niti za enega poslance. Fašisti bi bili lahko pomembna nični ali pa bi bili lahko vsakemu slovenskemu volilcu razbili glavo, vse to bi bilo brez vpliva na uspeh ali neuspeh slovenske liste v Trstu. Ta trditve je prazna domišljija in Lahji ji najbrže samt ne verjamejo. Število slovenskih glasov

(2930) je dokazalo, da bi bili tržaški Slovenci lahko dobili svojega poslance, ko bi bili 1.) vsi tržaški volilci mogli storiti svojo dolžnost, 2.) hoteli storiti svojo dolžnost in 3.) ako bi tržaški volilni odbor mogel storiti ali enostavno bil storil vse, kar je bilo treba storiti.

1. Mnogo slovenskih volilcev v Trstu ni moglo storiti svoje dolžnosti radi fašistovskih nasilstev. V Krim jih je bilo voliti le 61 volilcev, dočim jih je moglo 625 oropanih volilne pravice; na Opčinih je volilo od 167 le 210 moč; v Gropadi od 574 samo 109. Samo na teh treh voliščih je bilo 1447 volilcev oropanih volilne pravice, kajti na vseh teh voliščih so fašisti uganjali razna nasilstva, tako da se naši ljudje niso mogli udeležiti glasovanja. Na teh voliščih pa bi bila dobila slovenska lista vsaj 90%, t. j. kakih 1300 glasov, kar bi znašalo že 2930 + 1300 = 4230 glasov, torej več kakor so jih dobili socialisti (4155).

2. Ogromno število naših ljudi je bilo to pot zaslepljenih od komunističnih krivih prerokov in niso hoteli storiti svoje dolžnosti, niso glasovali za naše domače moč, temveč so si izvolili gospoda Bombacci-ja.

Od 6667 komunističnih glasov je bilo (hočemo biti skromni) vsaj 50% slovenskih glasov, t. j. okoli 3300 glasov. Da je ta predpostavka točna, daso komunistični glasovni večina naša, da so komunistični delavci, nam kaže predvsem število komunističnih glasov v slovenskem predmestju, pri Sv. Mariji Magdaleni, v Krambolji, Škednju, na Greti, pri Sv. Jakobu itd. Komunistična lista je imela veliko število glasov le tam, kjer živijo Slovenci, in

FR. LOČNIŠKAR:

Naši grehi.

Igrokaz v enem dejanju.
SESTI PRIZOR.
Prejšnji.

Marietka. Kako sem pametno naredila, da sem dala svojo obleko delati v mestu!

Urša. Drago je res, pa saj imamo denar. Moj soprog — tako bom rekla od sedaj jaz očetu, ti mu moraš pa reči — pa ni — je bolj moderno tako — ta bo prinesel blaginje, da bomo imeli dovolj.

SEDMI PRIZOR.

Prejšnji. Črevliar.

Črevliar. Nič nisem potrkal, saj smo domači. Bog daj dober dan obema! Tukajle prosim gospodična (odvija črevlje) mislim, da bodo po modi, če tudi ne po nogi.

Marietka. Ah, kako so nerodni! Saj nimam kopit, mojster — skaza!

Črevliar. Jaz jih pa imam in ne morem pomagati, če ima gospodična Marietka tako nerodne noge, da ne najdem zanje primerne kopita.

Marietka. Vi skrbite za svoja kopita! Pa gospodična Megi mi morate reči odslej, ne več Marietka.

Črevliar. Mig, Mig — kakor hočete zaradi mene.

Marietka. Kakšni črevlji so to! Ali vam nisem naročala: visoke pete, zelo visoke!

Črevliar. Aha, da boste bili visokega stanu, kaj ne?

Urša. Tiho mi bodite s svojimi opazkami!

Črevliar. Pa visoke pete več stanejo.

Urša. Kaj toliko govorite! Naj Vas to ne skrbi, saj imamo.

Črevliar. Potem pač! Takole visoke, seveda, (kaže z roko preveč.)

Marietka. Vi ste prismoda — kot se spodobi jih naredite.

Črevliar. Kot se spodobi, gospodična Mig: jaz sem mislil, da se takole spodobi.

Urša. To je za kravjo dekle ali pa za hlapca. Še podkve ste pozabili pribiti.

Črevliar. Jih pa bom —

Marietka. Vi ste neumni! Nikoli več mi ne boš delali!

Črevliar. Pa prosim, da bi prej poravnali... saj veste...

Urša. Spravite se mi in naredite hitro. Potem dobite vse plačano.

Črevliar. S to zadnjo besedo sem pa zelo zadovoljen. Zdaj pa naredim takole visoke pete (pokaže preveč). Naj stanejo kolikor hočejo, kajne! (Odide.)

OSMI PRIZOR.

Prejšnji brez črevliarja.

Urša. Ta človek je pa res norec.

Marietka. In nesramen! Kar sedaj že tirja dolg, ko ve, da še ni očeta — hočem

reči papana — domov. Kmečkemu črevliarju tudi ne dam več delati črevljev!

Urša. Da bi le že prišel oče — hočem reči — moj soprog. Bomo vsaj enkrat zavezali jezike tem neolikancem. Vsak si že upa delati opazke zaradi dolgov. (Se začne trkanje).

DEVETI PRIZOR.

Prejšnji. Sturm.

Sturm (priliznjeno.) Klanjam se, klanjam se! Častitam, častitam! (Podaja obema roko in se priklanja.) Jaz slišala, priti gospod papá. Oh, to bilo veselje!

Urša. Telegrafiral je. Vsaki čas mora biti tukaj moj soprog. No, z njim se boš pa že kaj pomenila po nemško, ker vam gre težko naš nerodni jezik. Moj mož, oziroma soprog, pa zna nemško in zdaj se je naučil še amerikansko.

Marietka. Čujete, mama? (Poslušajo. Zunaj se čuje glasno govorjenje in smeh.)

Urša. Jezes, Jezes, moj mož — ne, moj soprog je že tu. (Urša in Marietka hitita skozi vrata.)

DESETI PRIZOR.

Sturm (s a m.)

Sturm (si v zadregi popravlja obleko, lase, se gleda v ogledalo na steni, odgne suknjič, da se vidi zlata verižica.) Zdaj pa postaviti! Kako že rekla po slovensko? Imam čast, se vama spredaj postaviti — moje ime Avgust Sturm, trgovski nameščeneec tukaj, zaročeneec svoje ljubi-

ljube Pavle — — — Ze gredo, že gredo. (Se postavi k vratom.)

EDNAJSTI PRIZOR.

Prejšnji. — Orehek, Urša, Pavla, Marietka.

(Se prineje skozi vrata.)

Orehek. Taka vožnja! (Odlaga kovčeg.)

Sturm. Klanjam se, klanjam se, gospod Orehek! Veseli smo vsi Vas videti. Čast mi je — moje ime Avgust Sturm — zaročeneec svoje ljubljene Pavle in trgovski nameščeneec.

Orehek. (Resno.) Tako, tako. Bomo videli.

Pavla (poda roko Sturmju).

Marietka. Presenetili ste nas, oče — ne, papá. Še spodobneje se nismo imeli časa obleči. Vsaj ob taki priliki, bi se spodobila vsem nova obleka.

Orehek. Čemu? Morda meni na čast? Urša. Komu pa vendar? Saj ti si nam vse, moj dragi soprog. (Pripravljata stole.) Sedite vendar! Teci, Megi, po vina, ti-stega že več...

Marietka. Takoj, mama. (Odide.)

DVANAJSTI PRIZOR.

Prejšnji brez Marietke.

Urša. Jaz pa stopim po prigrizek.

Orehek. Saj ni treba. Preveč sem že zdelan od pota. Taka vožnja, to je že od sile!

Urša. Malo boš pa vendar. (Odide.) (Dalje.)

»Piccolo della Sera« je takoj poročal o tem pojavu z zelo pohvalnim glasom. Dasi je tudi med socialističnimi glasovi veliko slovenskih, hočemo biti do konca skromni in jih bomo pustili popolnoma iz računa. Svota vseh slovenskih glasov bi bila torej 4155 + 3300 = 7455. To je več kot zadosti za enega poslanca, kajti komunisti so ga dobili z 6667 glasovi, dočim znaša tretji količnik italijanske liste 5036 glasov.

3. Priprave za volitve so bile pomankljive, da ne rečemo kar nemarne. To pa je predvsem krivo, da so naši delavci zavrgli toliko glasov s tem, da so jih dali Bombacci-ju. Med vsemi predmeti se je naša lista imela dvakrat več glasov kakor komunistična. V Škedenju pa se je vršil volilni shod, na katerem sta govorila kandidata dr. Wilfrik in Slavik. Nikjer drugod, predmetstih (vsaj jih ni bilo, so dobili komunisti večino na račun slovenskih glasov.

Politično društvo »Edinost« kot osrednji volilni odbor se je seveda nahajal pred težko nalogo, kateri ni mogel biti kos, ker se je njegovo delovanje moralo razširiti na vso deželo. Radi tega se pomankljivost priprav za volitve tudi da opraščati. Sicer pa tu ne gre za to, da bi se ta ali oni napadali, da bi se temu ali onemu kaj očitalo. Gre le za to, da se spoznajo in ugotovijo pouki, ki izhajajo iz zadnjih volitev in ki jih bo treba porabiti za prihodnje. To pa je treba napraviti, dokler je vtis, ki so ga napravile volitve, še svež in deklek se ne zabriše. Samo sedaj, takoj po volitvah, se čutijo dovolj jasno vse pomankljivosti in posebno se vnapreke, ki smo jih napravili in ki so v veliki meri tudi krivi našega neuspeha.

Kot najusodnejšo, kot glavno ali načelno napako naše stranke je treba naglasiti dejstvo, da se je podala v volilni boj brez programa. To pot nismo imeli, oziroma nismo dovolj jasno povedali našim volilcem niti političnega programa Jugoslovenske narodne stranke, da niti ne govorimo o kakem gospodarskem in socialnem programu. Varstvo naših narodnih pravic, spoštovanje naših običajev itd. so le cilji, a ne program. Program mora predvsem povedati, kako se bo dosegel ta ali oni cilj, ki ga stranka ima pred seboj. Takega programa hočemo imeti. Moramo ga pa dobiti, ako hočemo živeti kot stranka. Edini naš politični program pa more biti avtonomističen program. Hočemo avtonomijo Juljske Benečije, ker smo prepričani, da se bomo rešili od narodne, gospodarske in socialne pogoje le tedaj, ako bomo na svoji zemlji svoje gospodarji. Trst in vsa pokrajina se bosta gospodarsko razvila le tedaj, ko bosta zavzemala nasproti drugim pokrajinam Italije poseben položaj, ki ga zahtevajo etnografska sestava, gospodarska odvisnost Trsta in pokrajine od jugoslovenskega in avstrijskega ozadja. Takšen položaj nam more dati le zakonodajna avtonomija. Hočemo imeti mir med jugoslovenskim in italijanskim delom prebivalstva »Juljske Benečije« in posebno v nje glavnih središčih. Hočemo ta mir, ker je edini predpogoj za našo deželjo. Tega miru pa ne bomo imeli, dokler ne dobimo zanesljive volitve, ki bo brezobzirno nastopala proti političnim ene ali druge narodnosti. Varovali: Jugoslovenci in Italijane. Tega miru nam državna policija ne more dati, temveč nam ga lahko zajame samo naša domača deželna policija. Z eno besedo: Pripravimo rapalsko pogodbo, priznavamo da imamo dolžnosti italijanskih državljanov, toda hočemo in ne moremo biti le navadna pokrajina, temveč avtonomna deželja v okviru države. Najmanj pa seveda hočemo biti kaka kolonija!

Avtonomija to je splošna naša želja, ki se je vsi dobro zavedamo. Okoli te ideje bi se združili vsi privorški Jugoslovenci in tržaški Slovenci še bolj kot drugi, tudi najbolj zagriženi komunisti. Smotni avtonomistični program je obenem edino bojno sredstvo proti italijanskemu bloku, kajti želja po avtonomiji je skupna vsem dosežnim naše dežele in ne le samo nam Jugoslovenom. Tržaški laški nacionalisti pravijo, da je naša stranka s svojimi nastopom v Trstu hotela zlomiti fašistovski blok. Gospodje se motijo, ko naglašajo kaj takega, in naše volilne priprave v Trstu visoko precenjujejo.

Izid volitev v tržaškem volilnem okrožju je torej pokazal, da nas je v Trstu zadosti veliko število, da lahko vodimo neodvisno volilno borbo. Kljub temu, da so naši tržaški volilci imeli na več voliščih revolver na prsni in bombe nad glavami, je naša lista zbrala okroglih 3000 glasov. To je za sedanje razmere lep uspeh, ki izključuje vsak obup in nas le mora bodriti na novo delo za bodoče volitve. Da smo sedaj provadli, so predvsem krivi naši slovenski komunisti, kakor smo videli zgoraj. Treba bo torej napeti vse moči, da se temu našim zasledjenim ljudem odprejo oči, da spregledajo in uvidijo, da jim tista deveta deželja, ki ji pravimo komunizem, ne more dati »nebes na tem svetu«. Tedaj se bodo zopet povrnil

v naše domače vrste in pri prihodnjih volitvah, ki se bodo gotovo vršile pri ugodnejših okoliščinah kakor sedanje, našim nasprotnikom ne bo več dano, da bi naši stranki v Trstu peli mrtvaške pesmi.

Da to dosežemo, pa nam je potreben smotni, politični, gospodarski in socialni program, da ga postavimo nasproti utopičnemu programu naših domačih nasprotnikov in nemorno delo za nje izvršitev. Jugoslovenska narodna stranka mora pri prihodnjih volitvah iti v boj kot »prioristična avtonomistična stranka«. Po-vejmo, kaj hočemo, sicer nam naši nasprotniki lahko rečejo, da ne vemo, kaj hočemo!

Otvoritev zbornice.

Dne 11. t. m. t. j. preteklo soboto je bila svečano otvorena zbornica. Hiše so bile v zastavah, vojaštvo je zasedlo poti v zbornico. Ob osni uri so zgrmili tonovi. Čez pol ure so stopali pravi poslanci in senatorji v zbornico. Lože so bile natlačene občinstva, posebno ženske, med njimi so bile tudi žene socialističnih in komunističnih poslancev. Vsa pozornost je obrnjena na slovenske in nemške poslance in na fašiste. Nemci se niso vdeležili seje, Mussolini tudi ne, tržaški fašisti so vsi navzoči.

Ob pol enajstih so vsopili kralj in kraljica ter spremstvo, ki so jih pozdravili z živijo kliči, le fašisti in Slovenci so bili mirni.

Pričelo je priseganje poslancev. Ko je klical Giolitti posamezna imena iz novih pokrajin, so se čuli glasovi: »Živel Trst!« »Živela Istra!« i. t. d. Pri imenu Lavrenčič se je čul samotni klic: »Živela Gorica.« Pri imenu nenavzočega Toggenburga je zarjul Giunta (Tržačan, ki se je zaklel, da imenovani poslanec ne pride v zbornico): »Doli z Avstrijo!«

Ob 11. uri je zavel brati kralj svoji prestolnici. V govoru, ki ga ne moremo priobčiti v celoti, se je spomnil na novo pridobljene pokrajine in pozdravil nove poslane tako:

»Veljaj moj pozdrav zastopnikom novopriklonjenih pokrajin, svobodno izvoljenih od onega delavnega ljudstva, s katerim se povečujete in krepite Italija. Tukaj, v narodni skupščini, ki se pelni, da jih sprejme, bodo našli živino in celno riansko tradicijo, katere zaliva različne ureditve in različne kulture v eno enoto, katere ni nikdar podjarmljenje.«

Dalje je dejal kralj, da bo šla vnania politika za tem, da ublaži navskrižja med strastmi in koristmi. Naloga tega zakonodajnega zbora je, da ponaga izvršiti prehod iz nenormalnega vojnega stanja v redne razmere.

Parlament se bo moral posvetiti mirni povzdigi industrijskih in poljskih delavcev. Z demokratsko mislijo mora biti prečeto tudi gospodarsko življenje. Delati mora, da okrepi zadrage in s tem spodbudi nove oblike združenega dela, da doprivi delavskim slojem, da se postopno pripravijo za težavno nalogo vodstva gospodarskega delovanja, da urdi smisel za zavarovanje in ustanove, ki se z njimi pečajo, da disciplinira zastopstva posameznih slojev in jih nozove, naj navedejo načine rešitve velikih delavskih vprašanj, vse to pa v delu popolne enakosti med vsemi organizacijami in vsemi njihovimi stremiljenji.

Kraljev govor se je nanašal tudi na šole in na delo na kulturnem polju. Na koncu je pozival k slogu v interesu domovine, ki jo more nesloga le, slabiti.

En cilj lahko združi vse urne in združi k preoprebnemu sodelovanju vse duhove; okrepitev državne oblasti. Država, ki beži izraz skupne volje, nečrna nasproti nedovoljenim zahtevam in pravičnina nasproti vitran strasti v mela, ki ima držati pretirane strasti v mehi, zakona. Toda ta okrepitvena državna oblast mora imeti vsi temelji v državljanovih.

Podpišemo z radostjo v sreči; naj se to le zgodi!

»Niti vojaki - niti volilci!«

Fašistom, tem najmlajšim političnim otrokom, ki so Italiji najbolj nevarni, ne da zilica miru. Mi, Jugoslovenci, smo jim neprestano na poti, radi nas nimajo niti mirnega spanja, niti mirnega življenja.

Smešno se nam zdi, če se včasih obračajo proti monarhiji, če govore celo proti kapitalizmu, zakaj v bistvu so po svoji nacionalistični taktiki in po vsem solih najbolj tipični predstavniki lahkoživih močev, ki niso poizkusili ničesar in se hočejo igrati z ljudstvom in državo.

Repetali so, kot da imajo vol države za seboj in svo: par desetin njih poslancev in še to nimajo etnogene programa, razum ene točke: razbiti vse, kar ne razbija z njimi.

Ti ljudje »obadajo vse, kar je slovenskega in si ne morejo izmisliti dovolj naglega in dovolj uspešnega sredstva, da bi nas požrli čimprej.

»Il Popolo di Trieste«, to njih krasno glasilo, vredno njenih vrstnic, je prineslo v preteklem tednu članek pod naslovom »Niti vojaki - niti volilci.« V tem članku ki priča, da v fašistovskih glazah ni doma logika, hočejo dokazati, glavah na tri

zemlji ni prostora in ni prostora in da naj gledamo, da izginemo prej kot močje, na kakršenkoli način hočemo. Dve poti sta. Ali postanemo Italijani, ali na prodajno zemljo in gremo v Jugoslavijo. Do tedaj pa, naj nam odvzamejo vse pravice in tudi vse dolžnosti. Tedaj bi ne imeli niti k pravici, niti dolžnosti, niti dolžnosti iti k voljavom. Tega list ne pove, ali naj bi davke plačevali ali ne.

No, nam bi bilo prav, če morejo oni to izvesti. Mislimo pa, da se niti ne zavedajo, kako budalost so izustili. Biti v državi in ne imeti ne pravice in ne dolžnosti, to se pravi, biti izven države, ne biti nikjer in vendar biti nekje. Oboje pa ni mogoče.

Narodna strast je te ljudi tako daleč pripeljala, da govore bedastoče, ki jih niti fašistom ne bili pripisovali. Tako izjemno stanje je utopično, ki kaže le, kakšne ljudi imamo za nasprotnike.

Res čudovita je usoda. Zakaj se niso narodi ustavili na svojem pohodu pred tisoč in tisočimi leti na vrhu godskih grebenov, saj bi bili lahko vedeli, da jih bodo doboče imperijalistične države rabile za svoje imperijalistične države ustavile s svojimi nepremišljenim korakom. Potuščiti se nečejo, izseliti se nečejo, položiti jih kljub svoji 2000 letni kulturi v morejeto - kaj potem?

Da, da, ljubi fašisti in laški nacionalisti! Tu smo, to je dejstvo in preveč nas je, petkrat preveč, da bi se potujčili in zemlje nimamo v najemu, ampak je naša. Če nas hočete, bo treba računati z nami bi pravici in dolžnostmi, sicer se nam bo treba odpovedati; nismo krivi mi, če nismo mrtvi plen kot topovi, ki se jih lahko prelje, ampak živa veja jugoslovenskega telesa. Proti naravi je vsak boj brezuspešen in - otročji.

Vprašanje izpuščenih imen v volilnih imenikih.

Takoj po volitvah smo čuli mnogo pritožb, da so bili nekateri volilni imeniki zelo nepopolni, tako da poznamo občine, v katerih je bilo izpuščenih do 300 volilcev. Vsa mirnja in krivda radi tega se je obračala proti županom in občinskim tajnikom. Hoteli smo tudi objaviti imena tih županov, kjer se je to izvršilo.

Tega nismo storili. Pač smo objavili dopis iz Koroške, v katerem je napadal dopisnik grahovskega tajnika Mavrija, da malo preveč italijanizira in da je bilo po njegov krivdi izpuščenih iz volilnih imenikov grahovskega županstva do 300 volilcev.

G. Mavri nam je par dni poprej in zopet ponovno poslal dopise in zagotovila, iz katerih posnemamo, da ne taj, da se je italijanščino na župenskem uradu nekoliko protežiralo, brani se pa proti obdolžitvi, da bi bil on oropal toliko in toliko ljudi volilne pravice. Svojo obrambo utemeljuje na dejstvo, da se je stanje prebivalcev po vojni tako izpremenilo, da ni šala sestaviti nepogrešen volilni imenik tako velikega županstva kot je grahovsko. V drugi vrst je dala oblast sestaviti te imenike že l. 1919, a tako nejasno, da se ni moglo vedeti, zakaj se bodo rabili in tedaj tudi niso župnijski in kuracijski uradi poslali natančnih izpisov. Pred temi volitvami pa je znašal baje rok za sestavo volilnih imenikov samo 11 dni, tedaj mnogo premalo. Tudi se ni nihče izmed županov nobražil zato, ali so vsi volilni upravičenci te ali one vasi vpisani ali ne, mejtem ko se je v prejšnjih časih, ko smo jim razdelili in stranke, silno pazilo na to.

V tem oziru ima g. tajnik morda v mabsilčen res prav in za tako pavšalno obdolžitev ni bilo dovolj dokazov, da bi mogli naložiti krivdo na eno samo osebo. Radi tega radi umaknemo svojo trditve (dopisnika ne izdamo, čuli smo pa isto tožbo z več strani), ker hočemo nikomur delati krivice, in ker g. tajnik zahteva to, če mu je v tem kaj pomagano. Pri- pomnimo pa, da nam se vseeno čudno čudno zdi, da je bilo le malo občin s tolikšnim številom izpuščenih volilcev in da so bili dani pogoji povsod enaki. Tudi vemo, da bi v slučaju tožbe vžival pred ital. justico simpatije oni, ki bi bil obdolžen, da je izpuštil slovenske volilce iz imenika in ne mi.

Prepričani smo, da ni izpuštil nihče volilcev izrečno zato, da bi hotel škodovati slovenski stvari ampak radi površnosti. Toda po toči je prepozno zvoniti, četudi bi ne bile volitve za nas izpadle tako sijajno kot so izpadle. Za v bodoče se moramo obvarovati takih nepravilnosti. Prišle bodo avtonomne volitve in te nas ne smejo dobiti nepravilne. Zato naj poskrbe župni uradi, županski uradi in strankini zaupniki v posameznih vaseh. Če je bil pogrešek odpusten danes, v bodoče ne bo več!

Proti grozodejstvu v Istri.

Vendar se je našel mož-Italijan, ki je imel toliko poštenosti in poguma, da je povzdignil svoj glas proti nečistem grozodejstvu v Istri.

Tržaško koperski skoif Angelo Bar- tolonassi je v svojem skoifijskem listu priobčil na uvodnem mestu protest proti zločinom v Istri.

Pravi, da ga dolžnost poklica in glo- boka presunjenost srca sili k temu, da povzdigne glas in kliče k redu in miru. On pravi:

Protestiram proti navalom, ki so se izvršili na cerkve, župnišča in župne urade.

Protestiram proti razmetavanju knjig, matic, slik, pohištva in svetih predmetov.

Protestiram proti grožnjam, izrečenim s stralovanjem in orožjem; proti besnemu mučenju, proti ranjenju in pretepanju župnikov in kaplanov, ki so bili s silo sitirani in prisiljeni, da bežijo. Zapustiti so morali več kakor 10 župnih in kaplanih, ki so sedaj oropane svetih opravil in duhovne pomoči.

»Nikogar se ne morem strinjati in ne morem dovoliti, da si gruče državljanov, ne oziraje se na cerkveno in državno avtoriteto, teptajoč državne zakone, zakone pravčnosti in človečnosti prilasčajo pravico do sumaričnega postopanja in to le radi praznega obrekevanja ljudi, ki so prevzeti strankarskih strasti. Taki čini niso le izrodki krivičnosti, temveč so pravcate krutosti in javne nadloge, posebno kadar se izvršujejo proti nebroženim ljudem, oropanim vsake pomoči in varoobrambe.«

Odkrito priznavam, da bi si ne bil nikoli mogel niti z daleka misliti, da pridejo nad me dnevi, ko bom moral vršiti to zadostno dolžnost.

To so njegove besede. Nato apelira na človečnost, na krščansko ljubezen in na versko nauke in roči in poziva vse, naj pomirijo razplamtele strasti in začnejo živeti v ljubezni.

Javil se je pri pristopih oblastnih in zahteval naj se povrne kodo. Toda sam prizna, da je treba takoj in uspešno pomagati z darovi, zato sam daruje 2000 lir in s tem otvorja pobiranje za istrske žrtve, da se vsaj malo popravi grozna krivica, ki se je zgodila izpravim duhovnikom in cerkvenim napravam.

Temu nimamo kaj pristaviti. Rečemo le, da če bi ne bil prišel glas protesta vsaj s te strani, bi bili izgubili vso vero v poštenost italijanske javnosti, politične in cerkvene.

To nas podžiga k zaupanju, da se ublažijo snori, da se zacelijo rane. Skofov vzgledu daru naj pa omeni tudi nas, da darujemo po svoji moči za ubogo Istrane, ki so žrtvovali za svojo idejo vse, kar so imeli in so danes največji reveži. Darujte v obili meri!

Ideja ali stranka?

Poročali smo že, da se je idrijska komunistična sekcija vzdržala volitev in izdala proglas, na podlagi katerega izstopa iz italijanske komunistične stranke, pač pa se priznava naravnost k III. internacionali. Voditelj te idrijske sekcije je nek Dragojin Godina, inteligenčen in agilen človek, samostojen mislec, ki je spoznal, da je slovenski delavec, ki je slepo včlanjen v italijansko komunistično stranko samo hlapec in da mu ta stranka pomaga s svojimi italijanskimi delavci kvečjemu do tega, da ta pride ob kruh, ko ga izpodrine Italijan. Tudi komunisti priznavajo in direktno hočejo, da se delavci družijo po narodnih sekcijah in če stoji v komunističnem programu, da mora komunistem štiti nule narode, so slovenski komunisti poklicani v prvi vrsti, da se ofresejo italijanskemu Sovinizmu in štiti- jo sami sebe in svoj narod, ki je v stiski.

Te zaključke narekuje zdrav razum. Toda italijanski komunistični stranki ne gre za idejo, kot tudi njim slepo podložnim slovi, bratcem iz, ampak za to, da so Slovenci njih hlapci. Iz tega stališča (smešno!) izključili iz stranke g. Godina radi težkih disciplinarnih prestopkov.

Socialistični listi, med njimi tudi dični »Proletarec« pišejo to z veseljem in opisujejo Godino in podobne ljudi kot najhujšo promalico, uvrščajo ga med eksistencije zelostne preteklosti. Ne bomo povzljali neravne laskavosti Besed, a pribi- jemo in smo prepričani, da je gospod Godina danes po svojem notranjem prepričanju ravno tako čist komunist kot je bil poprej in da bo po svoji vesti in svojem prepričanju še vedno delal v blagor delavstva. Na holjšem je samo v toliko, da ima čisto vest, pred prihodnostjo in si je ohranil samostojnost v mišljenju.

G. Godina nas ni noblastnil, da iz- vemo to, a povdarimo radi tega, da bo naše delavstvo videlo, da ne gre za idejo tem ljudem, ampak za stranko, za brez- nojno in poslušnost, ki vede naše delav- stvo v smotno in narodno prostost. Čas je, da se zavemo!

Dopisi.

Podbrdo, 31. maja smo imeli postaji na voz, v katerega sta bila urežena 2 nara z cvetjem okinčanih konj, naložili 3 nove zvonove, katere so naši farani ku- bili da bi z edino slovenskimi napismi pokazali potvarcem, da je Podbrška fara

VABILO.

k rednemu

občnemu zboru

Centralne posojilnice

registrovana zadr. z omejeno zavezo v Gorici, ki se bo vršil v četrtek dne 30. junija t. l. v uradnih prostorih Corso Verdi št. 32/1 ob 10. uri predpoldne se-sledečim dnevnim redom:

1. Poročilo načelstva.
2. Poročilo nadzorstva.
3. a) Potrjenje računskega sklepa za upravno leto 1920.
b) Določba o uporabi dobička.
c) Določba višine obresti deležev.
4. Slučajnosti.

Načelstvo.

Kmečka hranilnica in posojilnica z neomejeno zavezo v Hudajužni vabi svoje člane na redni občni zbor kateri se bo vršil dne 27. junija tek. leta v Gospodarskem domu s sledečim dnevnim redom:

1. Potrditev računov iz leta 1920.
2. Volitev načelstva in nadzorstva.
3. Sprememba pravil.
4. Slučajnosti.

K obilni udeležbi uljudno vabi

odbor.

Opomba: Ako bi ta dan zbor ne bil sklepčen, se vrši osem dni pozneje.

»Hranilnica in posojilnica« v Rihemberku reg. zadr. z neom. zavezo vabi na redni občni zbor, ki se bo vršil v nedeljo, dne 26. junija t. l. ob 15. uri v lastnih prostorih. Dnevni red:

1. Poročilo načelstva in nadzorstva.
2. Potrditev računskega sklepa za l. 1920.
3. Volitev načelstva in nadzorstva.
4. Slučajnosti.

Odbor.

Pohištvo

se vsled setitve proda Via Rossini 8 pri Senenem trgu.

NAZVANJE SE, da se je pozet otvorila staroznana gostilna J. Černe na Sv. Gorji pri Gorici. Mrzla in gorka jedila ima na razpolago. Pristna briska vina.

Redni občni zbor.

Kmečke Hranilnice in posojilnice reg. zadr. z neomej. zavezo na Libušnjem se bo vršil v nedeljo dne 26. t. m. popoldne po blagoslovu v kapelahiji.

Dnevni red:

1. Poročilo načelstva in nadzorstva.
2. Potrjenje računa za l. 1920.
3. Slučajnosti.

Op. Ako bi ob določenem času ne bil občni zbor sklepčen, se l uro pozneje v istih prostorih vrši občni zbor, ki bo sklepčen pri vsakem številu deležnikov.

Odbor.

Franc Prinčič

Katerinjev trg št. 2.
Gorica
Prodaja cementa Portland
prve vrste.

PRODA SE

stroj za cementno zidno opeko s ca. železnimi podlogami za ceno 3600 lir in hidravlična stiskalnica za cementni tlak, za ceno 4000 lir oboje malo rabljeno. Bogdan Oblak, tovarna cementnih izdelkov, Logatec.

Domača tvrdka EVGEN RAJER

Gorica, Šolska ulica 8
priporoča svojo zalogo pristnih domačih in tujih
vin, žganja, likerjev itd.
{Postrežba točna - Cene zmerne.

Štedilnike,

ljubljskega sistema, za vzidanje, izdeljem in imam v zalogi. — Izdelovalnica štedilnikov KRANJEC LUDOVIK, Trnovo pri Il. Bistrici.

DOBRO BLAGO po najnižjih konkurenčnih cenah
vsled mnoge prodaje

nakupi vsakteri, meščan ali vaščan in vsakega stanu le pri dobro znani domači tvrdki

KUŠTRIN & MARMOLJA,
GORICA, ulica Carducci 25,

trgovina špecerijskega, kolonijalnega blaga in deželnih pridelkov.

ZOBOZDRAVNIŠKI ATELJE

Dr. A. SERJUN in M. KOVAČIČ, dentist

TOLMINU

izvršuje zobozdravniška dela vsake vrste po najnovejši tehniki v zlatu in kavčuku, solidno in v najkrajšem času.

Plombiranje zob ter izdiranje brez bolečin. — Cene zmerne.

Via Carducci **BRUNO SAUNIG** Via Carducci
(Gospoka ulica) (Gospoka ulica)

priporoča svojo bogato zalogo vsakovrstnega usnja, nadplavov, črevljarskih potrebščin in orodja, ličila, mazila, najboljših gumastih podpetnikov, sedlarskega usnja in potrebščin i. t. d.

Črevlji domačega izdelka.

Gonilni pasovi na izbero in po naročilu.

Sveče za cerkve, pogrebe in domačo rabo vseh velikosti.

Cene zmerne.

Postrežba točna in solidna.

Na debelo in drobno

Razprodajalcem primeren popust.

+ **Božja pot in letovišče na sv. Gorji** avorjeno. Gostilniška postrežba z gorji in mrzlimi jedili ob vsakem času. nočišč pa se še ne dobi.

+ **Dimež, strah kranjske dežele,** ljudigras s petjem v šestih dejanjih. — Zanimivo igro uprizori prihodnje noči »Bralno in pevsko društvo« v Črni. Na vspeh je tudi petje, tambure itd. Posebna vabila se ne razpolo.

+ **Odvetnik dr. Orel** je imenovan odške odvetniške zbornice za namestopok. odvetnika dr. Frankota ter je zel njegovo pisarno in se preselil v tore Corso Verdi, št. 32. v hišo Cente posojilnice.

+ **Izpitni na slovenskem učiteljsku v sinu.** Sprejemni in prejemni izpiti . 2. in 3. tečaj tega zavoda se začne . 1. julija t. l. Tozadevne prošnje naj ložijo do 20. t. m. na ravnateljstvo učiteljskega, priloživši sledeče listine: a) krlist; b) zadnje šolsko in c) uradno vniško izpričevalo. 7. julija pa se o izpiti učiteljske usposobljenosti ovenske ljudske šole. Prošnje naj se jo potom pristojnih okrajnih šolskih ov na izpraševalno komisijo za učito usposobljenost v Tolminu.

+ **Zopet napad ob belem dnevu na alu.** Dne 8. t. m. ob pol ene ure poie je bil napaden mladenič Kuljat ist od dveh laških potepuhov. Eden nastavil revolver na prsa, drugi mu eiskal žepce. Vzela sta mu dve srebrni, eny je hotel dati v mestu popraviti, ir denarja, en žepni nožič, tobak in malenkosti. — Nato sta zbežala Kronbergu. — Zato svarimo ljudi, e hodijo sami po samotnih poteh.

+ **Sirote, dečki in deklice,** se sprej- odgoje in izobrazbo v dobre dru- Priglasijo naj se v »Slovenskem si- št« v Gorici.

+ **Nesreča na trgu del Cristo.** O tem že poročali zadnjič. Stvar se je zgo- ako-le: Križaj in Vuga sa bila dobra elja. Pila sta tiste sobote cel popol- Pozneje sta se ločila in Križaj je šel jo zaročenko na izprehod, med tem stopil tudi v gostilno na trgu del . Ravno je zapuščal gostilno Kri- to je prišel Vuga s svojim drugim teljem Gorianom. Križaj je Vugo V tem pa je dejal Vuga Križaju v la mu bo prevzel dekle. Koj na to pa el Križaj iz žepa revolver in ga je al Vugo na ta način, da mu je ležat ani. V istem hipu se mu je sprožil, i si je mislil, da je morda Vuga samo i, zato ga je nesel v gostilno in od v kočijo, da ga spravi v bolnišnico. sti večer je govoril s storilcem šalo, o katerem govore nekateri ot o kakem Sheriocku Holmesu, a al, da nima časa. Križaj si je mislil, var ni tako očitna, da ga je ravno ito je res šel k Gorjanu in ga prosil, iolči. »Maršalo« je prišel šele po o- i zopet na Križaja, ki je seveda vse il kot je že Gorjan preje povedal. K dejstvo samo to: Po pisanju laških bi bilo soditi, da nimamo pred se- sto navadne nesreče, ampak grd, n umor iz ljubosumnja. Po drugi pa hočejo imenovanega Sherlocka sa povzdigniti za eno stopinjo višje. Iajo težkoče tam kjer jih ni, kot da za zvitega morilca iz londonskih all škkih predmestij v najznamenitejšem tu angleškega pisatelja Conan Doy- j imamo izkušnje, kolikim tatovom o naši Holmesi na sled. Še vlovijo pripeljejo, a ga nočejo zapreti.

+ **Tatvina v cerkvi sv. Antona.** Te se obhajale v cerkvi sv. Antona v nenavadne slovesnosti, ki so opo- zlikovce na dragocenosti, ki jih cerkev. Skrili so se v noči s pon- na terek v cerkev in pokradli iz ta- dja in s kipa Matere Božje, ki je bil nu v cerkvi, vse, slednje so celo obleko in pobrali uhanec. Jezusčka zagnali po tleh. Zlomili so skozi za- b na prosto. Ljudstvo je bilo silno mo nad zločinci. Proti večeru se je ila v več varijantah vest, da so sto- rejeli finančni stražniki, in jih imajo jem uradu na Solkanski cesti, ob 6. jih popeljejo v mesto. Vse ceste in osebnost na Kormu, so bili polni ljudi, tevila jih je čakalo pred finančo na iski cesti pozno v noč. Ne vem, če ta večer peljali, tudi ni potrjeno, če es tisti, dasi so aretirali šest zrelih , ki so imeli svoje gnezdece v ulici dom in delali ponočne izlete. Doma nili vrednosti za 35.000 lir. Pravo to gnezdo. Onim, ki so jih izsledili, priznanje!

+ **Stavka državnih uradnikov kon-** Uradniški odbor je progla- nec stavke ter ukazal, naj uradniki zopet v službo kakor po navadi. pravi v tozadevnem proglasu, da je o proučil položaj, iz katerega izhaja, la vsa odgovornost samo na vlado, izpolnila obljub, ki jih je dala urad- . Spričo zagotovil, ki jih je dobil od parlamentarnih skupin, smatra od- i potrebno ukazati članom uradni- vez, naj takoj zopet začnejo vršiti službo kakor po navadi v pričako- da bo parlament rešil spor, ki je na-

stal med vlado in uradniškim slojem, ter poskrbel, da ostane pravica uradnikov do organiziranja nedotakljiva, za kar je ne- obhodno potrebno, da se predvsem pre- kličejo vse kazni, ki so zadele posamez- ne uradnike.

+ **Čuden slučaj** se je prigodil v Go- rici zadnje dni. Nekega dne, ob neki uri po noči so trije tatovi na spodnjem teka- lišču vdrli v skladišče neke trgovine in pokradli za krog 1000 lir blaga. Tatovi so jo pobrisali, le eden je imel pretežke nete, vjeli so ga, a ne orožniki in peljali na orožniško postajo. Tam ga orožnik ni ho- tel sprejeti, češ da ni marešala doma. Ko- maj so ga pregovorili, da ga je vtaknil pod ključ. Zlobni jezik! pravijo z vsi resnobo, da je bil tat orožniku znan in da ie bil dotični gospod tat le slučajno v ci- vilni obleki. Ne verjamejo sicer temu natolečevanju, a zanimivo bi bilo, če bi malo jasneje posvetili v to zadevo.

+ **Tatvine in napadi** se zadnji čas po mestu in na deželi silno množče. Z vsi tr- dovratnostjo zatrujubo, da so si fašisti, ki so po volitvah izgubili svoj zaslužek, pi- skrbeli patent za ta največji in dobro- idoči poklic. Mi sicer ne moremo kontro- lirati resničnosti teh vesti, toda če se to izkaže kot resnica, bodo morali naši po- slanci energično zahtevati od vlade, da jim še naprej izplačuje ustavljene podpo- re, da se dežele iznebi te nadleže.

+ **Števerjanska narodna mladina** bo sredi meseca julija vprizorila Finžgarjevo »Nasa kri« na novem, velikem, umetni- ško izdelanem odru. Bratska društva v Brdih in goriški okolici dobijo v kratkem okrožnico o tej veliki brški prireditvi. — »Desetega brata« je v Števerjanu igrala pretečno nedeljo podružnica »Ljudskega odra«, ki naj ima namen komuniste iz- obraziti ter duševno dvigniti. Podgorski komunisti pod vodstvom tov. Simonetija, so se živo zamislili v vlogo Križavljivo, katero so ponavljali na poti domov. Sre- čali so namreč strašno nevarno črno po- šast Števerjanskega g. kurata. V svo- svojem krljavljaskem pogumu so ga za- čeli psovati ter preklinjati, pač ne v espe- rantu — mednarodnem jeziku — ampak v pristni italijanščini. Najpogumnejši iz- med njih je hotel ta nevaren črni strah kar ubiti. Ker pa ni imel bridke krljavlja- ve sablje, je zahteval revolver od tovari- šev, da reši sebi in družbi — življenje. Da, da, komunisti in olika, to ne gre vkup! Števerjanskim komunistom pripo- ročamo boljših učiteljev kot so v Pod- gori.

+ **Naznanilo.** Glavno zastopstvo banke »Slavije« za Gorico, goriško okolico, vi- pavsko dolino, Kras, kakor tudi kanalski in tolninski okraj se nahaja Via St. Chia- ra 4/l. Drag. Kerševani. Kdor še ni obno- vil ali pa želi zavorovalno vžvati, naj se oglasi pri zgoraj imenovanem.

+ **Mestne kopeli.** Naznanja se slav. občinstvu, da so bile v soboto, dne 11. t. m. otvorjene mestne kopeli, katere so po- oolnoma prenovljene. Odprte bodo od maja ter do konca septembra od 6. ure zjutraj do 8. ure zvečer. Ostale mesece v letu pa od 8. do 12. ure predpoldne.

Iz Jugoslavije.

i. **Jugoslovenska vojska zasedla Ši- benik.** Dne 13. so zasedle Šibenik jugoslo- venska oblastva. Okrajni glavar Perko- vič je izjavil italijanskemu konsulu, da se ne bo skrivil nobenemu Italijanu niti las na glavi in da je žalitev za Jugoslovene, ki so kulturni narod, če se širijo o njih doslej neupravičene vesti, kakor bi bili kakš bar- barji.

i. **Vprašanje luke Baroš.** Javlja se, da bo ministrski predsednik Pašič sklical ju- tri sejo vseh vladnih strank, na kateri bo poročal o pogajanjih z italijansko vlado glede rešitve baroškega vprašanja. Vlada bo baje nato izdala poročilo, v katerem bo zanikala vest o podpisu italijansko-jugo- slovenskega dogovora glede baroške luke.

i. **Volitev župana v Ljubljani.** Dne 8. junija je bil izvoljen za ljubljanskega žu- pana Anton Posek, član narodno-socija- listične stranke. Za podžupana je bil iz- voljen socijalni demokrat dr. Perič.

i. **Kralj Peter** je nevarno zbolel. Za- čela je pljučnica. Regent je bil poklican iz Londona v Belgrad.

Čebelarstvo.

Navadno rojijo čebele tisti dan, ko se je prva ličinka v matičnjaku zadelala, če ne nastane kaka zapreka. Kot zapreko moremo upoštevati slabo, deževno, ali vi- harno vreme: ravno tako se zgodi, če je v panju stara, ohromela in za letanje nespo- sobna matica, ki neče iz panja, dokler se nove ne ožive, pa jo čebele iztirajo iz pa- nja, kakor nerabno stvar.

Ako so razmere normalne, tedaj iz- roji roj s staro matico, toraj isti, ali dan potem, ko se je prva mlada matična ličin- ka zadelala. Matica izleti približno v sre- dini izletelega roja.

Takemu roju pravimo »prvec« in iz- roji predpoldne krog 10. ure, a se po ne- kolikčasnem kroženju po zraku pred če-

beljakom usede in obsedi na kaki gosti listnati veji, ali na kakem drugem primeru predmetu. Čebelar spravi roj v snažen panju.

V prvotnem panju se je število čebel po rojenju znatno zmanjšalo; se pa dan za dneji pomnožuje z mladimi, izleglimi čebelami.

Cez 7 dni je godna prva matica v matičnjaku. Ko opazi, da druge matice ni v panju, takoj pregrize pokrovec svoje celice ter izleže iz nje. Čebele so jako zadovoljne z novo matico, ta pa prevzame takoj gospodarstvo ter se prehaja od satovja do satovja med čebelami in opazuje na levo in desno, kakor prej stara.

Med tem se razvijajo v matičnjakih tudi ostale matične ličinke, nekatere so urne že drugi, tretji, četrti itd. dan za prvo izleglo in bi rade prišle iz celice; a bojijo se iz nje, ker čutijo, da je še matica v panju, katera bi nobeni drugi ne priznala. Ako bi si dovolila izlezti iz celice, ter bi jo brez milosti napadla, jo prijela za vrat in umorila.

Ko pa doznajo one, ki so zaprte, da se je število čebel izdatno pomnožilo in da ho v panju se nahajajoča matica izletela z drugim rojem, tedaj prično biti nadležne in vpraševati v panju prsto matico: "kaj misliš?" Sliši se pri tem razločno, kako kličejo mlade matice zaprte v celicah po rešitvi z njih kav, kav, kav. To je glas, ki ga tvorijo z drgnjenjem kril ob krila.

Zunaj prosta matica jim odgovarja tiii — tiii — tiii: kar jim je v znamenje, da namerava prosta mlada matica (pevka) izrojiti. Ta koncert se ponavlja po nekaj dni.

Najrazločnejše se sliši to ob jutranjih in večernih urah, ko čebele ne izletujejo in vlada bolj mir v panju. (Dalje.)

Rožica Bajtova,
učiteljica,

dr. Ljudovit Novak,
zdravnik,

danes poročena.

Maribor 14. 6. 1921. Gorica.

VABILO

k rednemu občnemu zboru

„Centralne posojilnice“

registrovane zadruge v omejeno zavezo
v Gorici

ki se bode vršil v četrtek, dne 30. junija t. l. v uradnih prostorih Corso Verdi št. 32 l. nadstr., ob 10. uri predp. s sledečim dnevnim redom:

1. Poročilo načelstva.
2. Poročilo nadzorstva.
3. a) Potrjenje računskega sklepa za upravno leto 1920.
b) Določba o uporabi dobička.
c) Določba višine obresti deležev.
4. Slučajnosti.

NAČELSTVO.

Dva dobro ohranjena instrumenta se takoj prodata po zelo ugodni ceni radi preselitve. Prvovrsten glasovir (Flügel) angleška mehanika in velik harmonij Firma Pajkr. ki lahko služi mesto orgelj za male cerkve, ali za pevške zборе.

Tozadevna pojasnila daje Al. Polič Postojna 132.

Odvetnik dr. Orel Vladimir v Gorici

naznanja, da je imenovan od odvetniške zbornice goriške namesnikom pisarne pok. Franketa Alojzija, ter obenem naznanja, da se je preselil s svojo pisarno Corso Verdi št. 32. l.; (hiša „Centralne posojilnice“).

PRODA SE HIŠA z vsim gospodarskim poslopjem v prijazni vasi tik državne ceste 1 km. od glavne postaje St. Peter, eventualno z vsim inventarjem, ki obstoja: 2 težka voza, 1 koles, 1 Leiter voz, 2 kovanja, 1 krava 2 prešiča sploh vse gospod. orodje. K hiši spada okrog 20 oralov polja že obsajene in obdelanega ter travniki, to vse se proda v najem za nekaj let. Vsa tozadevna pojasnila daje „Gor. Straža.“

Franc Kralj,

odlikovana tovarna kisa v Gorici,
Kapucinska ulica 9,

se priporoča vsem starim in novim odjemalcem z vsakovrstnim kisom po konkurenčnih cenah. Pošilja po železnici in na dom.

Za 20 spalnih sob pohištva je na prodaj skupno, ali posamezni kosi. Naslov pri upravi.

Les na prodaj

kakor platišče špice i. t. d. vse suho.
Kje, pove uprava.

Dobroznana gostilna pri
Attemsnu na Kornu št. 8

Jožef in Pavla Kamenšček

Postrežba z dobrimi mrzlimi in gorkimi jedili in z izvrstnim vinom.

Društvo Apničarjev Štanjel-Hruševica naznanja slavnemu občinstvu v okolici in drugod, da je njihova apnenica že dokončana z najboljšim vspehom. Apnenica vsebuje 1600 q. prvovistnega apna. Dne 27. t. m. se bo začelo apno prodajati in sicer po najugodnejših cenah. Apnenica je blizu glavne ceste, odvoz lahe! po gladki cesti, železniška postaja blizu.

Gospod sprejme kuharico, ki bi v prostih urah pomagala v trgovini — zmožno slov. in italjanskega jezika. Naslov pove uprava lista.

Na prodaj

je lepo posestvo obstoječe iz hiše, hleva, polja, senozeli, senika in gozda blizu hiše; vse v dobrem stanu.
Več se izve v Podmelcu št. 43.

Vabilo

k rednemu

občnemu zboru

„Okrajne posojilnice“ v KOBARIDU, kateri se bo vršil dne 30. t. m. ob 2. pop. v posojilničnih prostorih s sledečim

DNEVNIM REDOM:

1. Poročilo načelstva.
2. Poročila nadzorstva.
3. Potrjenje letnega računa.
4. Izvolitev načelstva.
5. Izvolitev nadzorstva.
6. Privoljenje nagrad in podpor.
7. Čitanje zadnjega revizijskega zapisnika
8. Slučajnosti.

Ako ne bo občni zbor sklepčen pri prvem sklicanju, vršil se bo 1 uro pozneje drug občni zbor pri vsaki vdeležbi v istih prostorih in z istim dnevnim redom.

KOBARID, dne 13. junija 1921.

Načelstvo.

Cenilci pozor! Prevode cenitev na italijanščino sprejemam po zmernih pogojih. Oglasiti se Via Municipio 6. l. nadstropje.

Proda se hiša v Idriji, o kateri je nad 40 let gostilna. Hiša stoji v sredi mesta na zelo prometnem kraju in je sposobna za trgovino in vsako obrt. — Pojasnila daje lastnik ALOJZIJ IPAVIC ali pa preč. g. FRAN OSWALD katehet v Idriji.

Vajenec za trgovino z jestvinami, star 13-14 let, z dovrženo ljudsko šolo se sprejme. Naslov pove uprava lista.

Proda se:

Lepo posestvo z večjo vilo (15 sob, kopalna soba, kuhinja i. t. d.) 46 oralov sveta, pol gozda, pol travnikov. Polje in prvovrstni, veliki vrtovi, gnojne gredice, rastlinjak, konjski hlevi, gospodarska poslopja, garaža. Vse posestvo je ograjeno in je 20 minut oddaljeno od železniške postaje v bližini večjega kraja z lepo, zdravo okolico, eno uro z vozom oddaljeno od Celja.

Pojasnila daje: Rudolf Vibner, v Ptuj, Prešernova ulica N. 7.

Gostilna Leopold Slamič - ul. Rabatta 5, toči najboljša vipavska vina, postreže z mrzlimi in gorkimi jedili, se priporoča za obilen obisk.

Enonadstropna prostorna hiša

v najboljšem stanu pri postaji v Dobravljah v kateri je že stara gostilna potem je zraven kos zemljišča in vrt, se proda. Pripravna je tudi za letovišče ter ima izborno klet. Pojasnila daje Ivan Kobal, trgovina Ajdovščina.

Iščem zanesljivega hlapca k konjem nastop takoj ali pozneje, plača po dogovoru.

Aug. Gabrijelčič - Ložice - Plave 114.

„Adrija“ čevlji

„Čevljarska zadruga“ v Mirnu pri Gorici.

Edino domače podjetje te stroke
izdeluje in ima v zalogi vedno 98 raznih vrst čevljev vseh velikosti in za vsak stan.

Čevlji našega izdelka so delani lično in trpežno, ter se za izdelavo rabi samo prvovrstno, lično in trajno usnje. Kaka druga primes je izključena.

Pazite na varstveno znamko, ki je vtisnjena na podplatu ali nadplatu.

Ako čevlji nimajo znamke, niso naš izdelek.

Varstvena znamka.

Čevlji našega izdelka se lahko naroče naravnost iz tovarne v Mirnu pri Gorici ali kupijo v naših prodajalnah: v Trstu, Via Rettori, št. 1 blizu magistrata, v Gorici, Corso Verdi 32, v hiši Centralne posojilnice.

Zahtevajte čevlje „ADRIJA“ pri vseh trgovcih. Trgovci so dolžni prodajati naše izdelke po od zadruge določeni ceni, pomnoženi za poštnino. Na zahtevo kupca morajo trgovci pokazati originalni, tiskani cenik „Čevljarske zadruge“.

V krajih kjer trgovci ne drže čevljev našega izdelka, se iščejo zastopniki v svrhu naročanja za privatne stranke. — Zastopniki dobe za svoje delo primerno odškodnino.

Zadruga je izdala, nov bogato ilustriran cenik, katerega pošlje na zahtevo brezplačno.

Vsi dopisi in naročila naj se posljejo na naslov:

„Čevljarska zadruga“ v Mirnu pri Gorici.

PODRUŽNICA LJUBLJANSKE KREDITNE BANKE

:: V GORICI, ::

Corso Verd „Trgovski Dom.“

Telefon št. 50.

Brzojavni naslov:
Ljubljanska banka.

Delniška glavnica
SHS kron

CENTRALA:

Rezerva SHS
kron

50 MILIJONOV. LJUBLJANA. 45 MILIJONOV.

PODRUŽNICE: Brežice, Borovlje, Celovec, Celje,
Maribor, Ptuj, Sarajevo, Split, Trst.

Obrestuje vloge na knjižice po 4%. Na daljšo odpoved vezane vloge po dogovoru.

Nakup in prodaja vsakovrstnega tujega denarja. — Izvršuje vse v bančno stroko spadajoče posle najkulantnejše.

Uradne ure za občinstvo 8¹/₂ — 12 in od 3 — 5.

Ob sobotah popoldne, ob nedeljah in praznikih se ne uraduje.

Cenj. šivilje in neveste, pozor!!

Pred nakupom oglejte si mojo zalogo prvovrstnih šivalnih strojev za šivanje, umetno veženje in krpanje. Jamstvo od 5—10 let. Strokovni poduk v vezenju in krpanju, vzorci in risarije brezplačno. Velika izbira čevljarskih strojev.

Priporočam gg. kolesarjem svetovno znana kolesa za dirko znamke **Start**, in tako tudi najtrpežnejše kolesa za vsakdanjo rabo znamke **Waffenrad**, za katere jamčim 1-2 let.

Velika zaloga poljedelskih strojev z dobro znanih čeških tovarov. Drevesa, slamoreznice, preše i. t. d.

Imam tudi na izbero puške, samokrese, patrone, dinamične patrone za razstreljevanje in vse dele za zgoraj omenjene predmete.

Lastna delavnica in popravilnica v mehanični in puškarski stroki. Za točno, solidno postrežbo in konkurenčno ceno jamči

Josip Kerševani mehanik in puškar
GORICA, stolni trg št. 9 desno (Piazza Duomo) sedaj Piazza Cavour

